

Aktuelt

HELGOLAND

Seinnu tíðina hevur lítla oyggin Helgoland ofta verið umrødd. Orsökkin til hetta er, at bretar, aftaná at hava flutt fólk til Týsklands, hava nýtt oynna sum mál fyri teirra royndarbumbingum. Hetta hava týskar mótmælt og ferð eftir ferð eru týskarar farnir út á oynna fyri at forða bretska bumbingini. Seinasta sunnudag fóru soleiðis nógvir kommunistar út á oynna, samstundis sum aðrir gjördu seg til reiðar til somu mótmælisörindi. Fyri stuttum sögdu bretar seg vilja samráðast við týsku stjórnina um at halda uppat við bumbingini.

Oyggin er 0,6 kv. km, 1600 m long og 600 m breið, flöt við góðum dyrkilendi. So hon er veðurlagið har, at har er vakstrarlíkindi fyri kastanum, morber og figen.

Á oynni yrkti Hoffman von Fallersleben týska tjóðsöngin: »Deutschland, Deutschland über alles.«

Hövuðsvinnuvegurin er fiskivinna, serliga hummaraveiða.

30.000 ferðafólk vitjaðu oynna árliga.

Eina tíð hoyrði oyggin til Danmark. Í 1807 hersettu bretar oynna og í 1814 kom hon undir bretska vald, ið aftur læt hana til Týskland í 1890 í býti við landöki í Afríku.

Undir fyrra veraldarbardaganum hövdu týskararnir sterk verndarvirki á oynni, ið vóru oyðiløgd aftaná, at bardagin var lokin. Í 1936 vórðu verndarvirkini bygd av nýggjum. Undir seinna veraldarbardaganum varð fólk ið flutt til Týsklands. Í apríl 1945 bretska bumbuløpum. Fyri at forða fyri, at hon ikki aftur kom

at hótta Bretland, fluttu bretar alt fólk ið burtur í 1946—47 og sprongdu alt, ið á oynni var, í luftina, og hava síðani nýtt hana sum bumbuløp fyri teirra royndarbumbingum.

Hví fær ikki . . .

Framh. av 1. síðu.

Nógv dømir eru um, at vörur í smá-sölu í Danmark, kosta minni enn somu vörur í heilsölu í Föroyum.

Hvør skal gjalda yvirprísir og hvønn nerrar hann mest?

Vit kundu hildið áfram við dómum um hetta stóra órættvísi, men hesi ferð kann tað vera nóg mikið.

Vit venda aftur til Dagblaðið.

Øllum hesum órættvísinum vilja javnaðarmenn koma til lívs, og allur heimurin hevur ásaðnað, at fyrr enn javnaðarmenn, við sínum sosialistiska rættvísipolitikki, hava fingið eitt orð at siga í landsins stýri, eru ongar vónir um, at hitt botnrotna kapitalistiska stýrslagið linkar um sitt trýstandi hvørkratak og gevur hini arbeiðandi fjøldini sosialt og figgarligt frælsi.

Umboðandi hetta kapitalistiska afturhaldið, er tað ikki so lögið, at Dagblaðið ikki vil ásaðna hesar skeivleikarnar í samfelagnum og hetta okrandi trýstandi órættvís.

Nú er Leivur Øssursson ikki í hondum á einari fyrirkö, ið virkar undir kapitalistiskum vælsignisli — tvørturímóti.

Aftaná stórar kollvelingar og tá hungur og ghall hótti tí arbeiðandi fólkinum á Tvöroyri, reis A. T. upp í kraft av tí, ið arbeiðsmenn, arbeiðskvinnur og fiskimenn megnaðu at gera, og við áhaldandi og ágrýtnum arbeiði — va teir fórt hesa fyrirköna fram til at vera eina av teimum størstu í landinum — alt samaltuttan vælsignisli frá tí kapitalistiska peningavaldinum. Við hesum hava teir skapt sær og sínum lívsmøguleikar, arbeiði og inntöku.

Trýfaldaða størri inntöku enn aðrir hava teir ikki, og um Dagblaðið trýr, at tað skal vera úrslitið av tí sosialistiska politikkinum, um teir ivast og royna at halda fólki burtur frá slíkum politiskum »fanatíkarnum«, men tá tað nú er so lítið samfelagsligt skil í Dagblaðnum, hví spyrja teir so ikki sínar egnu menn, hví teir ikki lata trýfaldaða meiri lön við sínum trolarum?

Sjálvt Dagblaðið má duga at siggja munin á tí öra í at gera allar lönir trýfaldaðar størri og at föra ein politikk, ið sigur:

at öll skulu hava rættvísa lön fyri sitt arbeiði.

at fiskisáttmálar fiskimanna ikki skulu trýstast niður í lítið og einki, samstundis sum allir prísir rúka upp.

at fiskimenn skulu verða vardir undan inntökuløysi, um ein ella fleiri túrar miseydnast, við at teir fáa eina

minstulön, ið tryggjar teimum hampulig livikor,

at fiskimenn ikki skulu líða undir inntökuløysi av ovurdýrari útgerð, ovurhøgum rentubýrðum, ovurstórum tryggingargjöldum o. s. fr.

at arbeiðarar ikki verða trýstir í lön samstundis sum allir prísir rúka upp, at arbeiðarar ikki skulu gjalda studningin til húsarhaldsvörurnar við einum inntökuløysi, ið er helvtina størri enn tann peningur, honum verður givin í studningi,

at arbeiðarar og fiskimenn ikki skulu gjalda ovurhøgur skattir, samstundis sum stórinntökurnar sleppa skattafríar o. s. fr.

Kanska hesi grundsjónarmiðini kundu víst Dagblaðnum, at tað er eitt langt lóp frá okkara núverandi samfelagsskipan til hina sosialistisku, ið er mið og mál javnaðarmanna, og at tað ímillum núverandi samfelagsskipanina og til trýfaldar lönir umboð á Leivur Øssursson finnst móguleikar, ið skapa kunnu hvørjum einasta íbúgva her á landi arbeiðslíkindi og inntökumøguleikar, ið vissa øllum eina tryggja og holla tilveru.

Tá ið Dagblaðið kemur við slíkum háfloygdum spurningum sum trýfaldar lönir umboð á trolarunum, so er hetta ikki prentvillur, men heilavíllur ella úrslit av einari ella aðrari politiskari barnasjúku og ein roynd at koma uttanum javnaðarmanna miðvísa arbeiði at skapa øllum arbeiðs- og inntökulíkindi. Ið byggja á landsins figgarligu megi til eina og hvørja tíð og ikki, sum Dagblaðið meinir, laga seg eftir hvat hóskar nókrum einstökum monopolkapitalistiskum spekulantum best.

SPURNINGAR

1. Hvussu nógv øktist fólkatalið í Klakksvík í tíðarskeiðinum 1935—45?
2. Hvussu stórir partur av fólkinum í Föroyum býr í Tórshavn?
3. Hvussu nógv fólk búgva á hvørjari kv.km. í Föroyum?
4. Hvussu nógv fólk búgva á hvørjari kv.km. av innangarðslendi í Föroyum?
5. Hvussu stórir partur av Föroyum er undandyraður?

A. P. Bendtsen

Telefon 360

AGENTUR & COMMISSION

Box 33

Tórshavn
Föroyar

Útvega vörur frá útlenskum
fabrikum og heilsølemonnum

Norðlýsið og . . .

Framh. av 1. síðu.

Vit kunnu siga Norðlýsinum, at hóast stóran meiriluta fyri semingsuppskotinum hövdu feløgini fullan rætt at streika lokalt.

Föroya arbeiðarafelag avblásti ongantíð streikuna, men afturímóti lýstu teir Havnarstreikuna fyri fult lögliga.

So kann tað falla Norðlýsinum fyri bróstið at lesa hetta: at eitt blað, sum ber navnið demokratur uppi í sær, kallar hesa streiku í Havn lögliga.

Í greinini »Knúturin« sigur Norðlýsið: Eyðsæð er at eykatollurin hevur gjørt tað meir trupult at fáa endarnar at rökka saman hjá fólki, men sum kunnugt vísti tingið hini politisku álopini á vörudyrkanina aftur, við einum skrivi til Tjóðveldisflokkinn, har greitt verður frá teim tiltøkum, ið gjördu eru.

Gott at fleiri enn vit vilja ásaðna, at vit í dag hava eitt landsstýri, ið »hefur gjørt tað meir trupult at fáa endarnar at rökka saman hjá fólki«, men tíverri eru vit bangnir fyri, at Norðlýsið aldri kemur longur enn til at ásaðna hesa svikagerðina móti tí arbeiðandi fólkinum.

Norðlýsið sigur, at tingið hevur víst hesum politisku álopinum aftur í skrivinum til Tjóðveldisflokkinn.

Tingið — tað tingið, ið landsstýrið ikki vildi kalla saman — hevur í øllum förum ongum politiskum álopinum víst aftur, og heldur ikki eru tey politisku álopinu víst aftur í skrivinum frá landsstýrinum.

Landsstýrið hevur navnliga ikki avnøktað, at tað við eykatollinum og studningslógini hevur skert keypiorkuna hjá fólki munandi við at veita fólki studning til ymskari matvörur, ið hiit arbeiðandi fólk skal gjalda við einum inntökuløysi, ið er tvífalt størri enn tann studningurin, ið latin verður.

Tá ið Norðlýsið er farið á ivast so stórliga í hvussu góður demokratur Föroya Sosial-Demokrat er, kundi tað verið vert at biðið blaðið kanna eftir mannagongdini, tá ið tolllógin varð víðtikið á tingi, og síðani greitt lesarum sínum frá, hvussu demokratiskt okkara landsstýri er.

Smiril

fer leygardag til Suðuroyar kl. 7 á morgni ístaðin fyri kl. 9.

VINKONAN VITJAR

DREKKA, BREYÐ, KEKS og FRUKTA MARMULATA
FAAST HJÁ KEYPMANNI TYGARA

FÆRÖSK MARGARINE

VITA No 1

VITAMINISERET

FÆRÖSKT PRODUKT

FINST PRODUKT